

Поворознюк Р. В.,
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови,
докторант кафедри теорії та практики перекладу з англійської мови
Інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

ПЕРЕКЛАД ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНИХ ЕЛЕМЕНТІВ У МЕДИЧНИХ МОНОГРАФІЯХ: ЗАСАДНИЧІ ПРИНЦИПИ

Анотація. Стаття присвячена зіставному дослідженню інтегральних рис медичної монографії в міжкультурній жанрово-дискурсивній площині. Висвітлені особливості функціонування, роль та призначення інтертекстуальних елементів, розкриті прийоми й стратегії їхнього перекладу.

Ключові слова: медична монографія, уставні тексти, інтертекстуальність, переклад, цитати, посилання, алюзії.

Постановка проблеми. Природа сучасної академічної комунікації передбачає постійну участь науковців на міжнародній арені, обмін досвідом і активну дискурсотворчість з метою опанування гідного місця серед іноземних колег. З одного боку, це втілюється на практиці в публікації результатів національних досліджень у міжнародних виданнях (фахових часописах, спільних та одноосібних монографіях), з іншого – в підкріпленні отриманих даних посиланнями на праці попередників, часто виконані за кордоном. В обох випадках спостерігаємо вагомий вплив перекладу на формування національних норм презентації науково-дослідницького доробку, уніфікації його згідно з міжнародними вимогами й загалом участь у кругообігу знань у міжнародній академічній спільноті, об'єктом і яскравим зразком якого є медична монографія.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукові монографії як різновид академічного дискурсу опинилися в центрі уваги вітчизняних [8], російських [4; 7] та іноземних дослідників [11; 12] внаслідок того, що їхні тексти є відбитком культурно-специфічних [4], історично [10] та соціально обумовлених [12] характеристик академічного середовища, в якому вони розвинулися як жанр. Категорія інтертекстуальності традиційно ототожнювалася з художнім дискурсом [3; 6], проте все частіше її вияви відзначають у наукових [5], зокрема юридичних [2] і медичних, текстах [9]. Однак проблема відтворення інтертекстуальних елементів медичної монографії була досліджена тут уперше у зв'язку з теорією адаптації, що була запропонована В.В.Демецькою [1].

Метою статті є дослідження принципів, стратегій та прийомів відтворення інтертекстуальних елементів у текстах медичних монографій, перекладених українською мовою.

Методологічне значення статті полягає в тому, що її положення можна брати за основу в розробці навчальних планів за спеціальністю «переклад», підготовці майбутніх фахівців у галузі медичного перекладу. Загальнонаукове значення полягає в можливості екстраполювати його висновки на інші жанрові теорії перекладу, що сприятиме виділенню медичного перекладу в окрему навчальну дисципліну.

Перспективи застосування результатів нашого дослідження ми бачимо в глибшому вивченні конвергентних та дивергентних характеристик медичних монографій у міжкультурній площині, зокрема особливостей посилання як вияву ввічливості в усіх інтертекстуальних проявах цього феномена академічної комунікації.

щині, зокрема особливостей посилання як вияву ввічливості в усіх інтертекстуальних проявах цього феномена академічної комунікації.

Виклад основного матеріалу. Монографія є різновидом академічного дискурсу, який, за визначенням Л.В. Куликової, є «нормативно організованою мовною взаємодією, що має як лінгвістичний, так і екстралінгвістичний плани, використовує певну систему професійно-орієнтованих знаків, враховує статусно-рольові характеристики основних учасників спілкування (вчених як дослідників і / або викладачів, а також студентів у сфері університетської освіти), що інтерпретується як культурно маркована система комунікації» [4, с. 297].

Монографія відрізняється від підручника для ВНЗ тим, що останній маніфестує status quo та тенденції розвитку певної галузі знань, тоді як монографія є втіленням оригінального дослідження автора (групи авторів). Від статті монографію відрізняє перш за все розлогий, детальний виклад результатів досліджень.

Протягом тривалого часу вважалося, що монографія повинна бути одноосібною (моноадресантною), тобто написаною одним автором. Проте в сучасному англійському світі разом із поширенням «компілятивних дисертацій» (compilation thesis, thesis by publication, article thesis), є збірками вже опублікованих статей або неопублікованих наукових праць (essay thesis), дещо змінюється погляд на колективну, поліадресантну (за термінологією Т.В. Яхонтової [8, с. 135–140]) монографію як на феномен академічної комунікації. Все частіше термін «монографія» вживається для позначення повноцінного, закінченого, автономного тексту дисертації, який спирається на опубліковані статті автора (групи авторів), проте не обмежується ними.

У Швеції та в інших скандинавських країнах монографії традиційно є засобами поширення знань у гуманітарних та суспільних науках, а компілятивні дисертації – в галузі медицини та природничих наук [11, с. 1].

У системі англійських наукових жанрів статус монографії залежить від галузі, в якій працює дослідник. Дж. Свейлз зазначає, що написання монографії є надзвичайно важливим і необхідним елементом наукової діяльності співробітників гуманітарних ВНЗ, де вони отримали назву “tenure book” (тобто «публікації, що забезпечує (науковцеві) посаду в навчальному закладі»). Пріоритетний статус монографії серед інших академічних текстів підкреслює й професіональний жаргонізм “second strike capability”, вигаданий керівництвом ВНЗ задля оцінки ймовірності того, що конкретний співробітник зуміє в майбутньому опублікувати ще одну монографію за матеріалами своїх досліджень. Зрозуміло, що особи з потенціалом «другого удару» (тобто публікації) отримують більше шансів зберегти за собою посаду.

Проте для академічного простору США характерний пієтет перед статтями в авторитетних, експертно-рецензованих (juried) фахових часописах аж до поступового витіснення монографії з обігу академічної комунікації [12, с. 16]. Актуальною причиною поступового згасання інтересу до монографій в англомовному академічному світі є їхній низький «потенціал капіталізації», оскільки призначена для вузького кола фахівців наукова праця викуповується переважно бібліотеками й видається невеликими накладками [12, с. 67].

Медицина як галузь знань у цьому сенсі стоїть дещо осторонь загальних тенденцій англомовної писемної академічної комунікації. Так само, як і в теології, в ній існують так звані уставні тексти (charter texts), що спочатку були індивідуальними авторськими монографіями, а потім, у процесі численних перевидань, поступово втрачали ідіостиль, полемічний характер і перетворювалися на загальноприйнятний «золотий стандарт», еталонний документ, за яким дослідники звіряють свої дані, або перший пункт у системі опірних посилань. Такі тексти К. Беркенкоттер називає метажанрами, характеризуючи їх так: «усталене підґрунтя, навколо якого групуються інші жанри й з якого вони переймають особливості, конвенції та зміст» [9, с. 345].

У процесі міжкультурних контактів академічні дискурси з їхніми конвенційними особливостями входять у конфлікт одне з одним, оскільки загальний і окремо-галузевий розвиток науки в різних країнах знаходиться на різних щаблях розвитку. Такий самий феномен може спостерігатися в діахронічній перспективі й на прикладі однієї конкретної національної культури: з поступовим розвитком науки виникає необхідність у формуванні нових жанрів академічної комунікації, що супроводжується поступовим зникненням з ужитку застарілих риторичних засобів. Так, середньовічні автори монографій розпочинали свої праці з панегірика Всевишньому й гостроті людського розуму (epicōmion), що вважалося чільною ознакою епідейктичної (урочистої) мови [10, с. 232]. Проте жанрово-стилістична домінанта консультативних листів, ще одного різновиду середньовічних медичних текстів, а саме дотримання такої структури: *salutatio* (вітання), *captatio benevolentiae* (здобуття прихильності читача, звернення його на свій бік), *narratio* (викладення суті медичного випадку), *petitio* (прохання), *conclusio* (висновки, заключна формула), простежується в організації описів клінічних випадків і досі [10, с. 232].

У науковому тексті інтертекстуальність виступає як особлива форма побудови смислу, діалог із чужою аргументативною позицією з неодмінним виявом поваги до попередників. Етикетні інтертекстуальні зв'язки актуалізуються, якщо автор віддає перевагу цитатам із праць колег, які належать до однієї з них школи, напрями. Поширеним прикладом етикетної функції посилань є взаємне цитування авторами одне одного [5, с. 139–142].

Окремим випадком запозичень написаного іншими авторами є переклад цитат, який можна проаналізувати шляхом зіставлення фрагментів паралельних текстів медичних монографій. Цитати відносяться до текстових запозичень, які є виявом інтертекстуальності в розумінні «взаємодії текстів та / або їхніх фрагментів як у плані змісту, так і в плані вираження» [2, с. 171].

Цитати традиційно сприймаються як «дослівне відтворення фрагмента перед-тексту, відособлене від решти висловлювань формальним маркуванням (головним чином, лапками чи зміною шрифту) з обов'язковою відсилкою до відповідної сторінки оригіналу» [7, с. 52].

Наукові тексти (статті, монографії), що стали прецедентними, частіше включаються в нові тексти у згорнутому вигляді на кшталт «Фрей синдром» (епонім від імені польського лікаря Lucja Frey-Gottesman (1889–1942 pp.), яка зробила детальний опис цього розладу в статті “*Le syndrome du nerf auriculotemporal*”). Інноваційні ж дослідження, що досі не увійшли до загального фонду наукового знання, запроваджуються в текст у вигляді цитат. «Авангардне знання не витримує вільного переказу, оскільки ще не втілене в логічні форми визначення з дефініціями, а тому вимагає цитування» [3, с. 248].

Графічне відмежування цитат від решти тексту за допомогою лапок властиве монографіям, присвяченим проблематиці гуманітарних наук, тоді як англомовні медичні тексти укладаються згідно з форматом Національної медичної бібліотеки США (United States National Library of Medicine, NLM), що зазначений у вимогах Index Medicus, бібліографічного індексу праць у галузі медицини. Набагато частіше ми зустрічаємо в англомовних (а тепер і україномовних, створених за англомовним зразком) текстах пара-текстові посилання, аніж пряму мову. Відповідно, текст цитати відділяється від решти тексту лише числовими індикаторами позиції в Списку літератури в квадратних дужках.

Вживання лапок, що уособлюють пряму мову, закріплене швидше за словами авторитетних осіб, що працювали поза галуззю медицини, за уривками з текстів іншого жанру тощо. Так автори монографій вказують на відносну чужинність або ізоморфність наведеного фрагмента. Загалом подання цитат у вигляді прямої мови є архаїчною методикою оформлення посилань, якщо досліджувати структуру україномовних медичних монографій у діахронічному аспекті. Так, монографія академіка А.П. Войтенка «Смертність і тривалість життя: аналіз та прогноз» (1990 р.) містить такі приклади, які ми співвіднесли з їхніми відповідниками англійською.

Ф. Енгельс писав: «Вже і тепер не вважають за наукову ту фізіологію, яка не розглядає смерті як істотного моменту життя, яка не розуміє, що заперечення життя власне закладене в самому житті, отже, життя завжди уявляється у відношенні до його неминучого результату, що таїться в ньому завжди, як зародок – до смерті» [1, с. 3].

Цитати із класиків марксизму вважалися прецедентними текстами, що консолідували наукову достовірність тексту, а отже, й авторитет дослідника. Відповідно, вони посідають у тексті монографії особливе місце внаслідок своєї довжини й розлогості, маркуючись як пряма мова. Зазвичай подібні фрагменти підбиралися авторами за тими самими принципами, за якими сучасні науковці формують переліки ключових слів: з метою якомога точніше описати об'єкт дослідження (в цьому випадку це діада «тривалість життя – смертність»), пов'язавши його з галуззю медицини – фізіологією.

Already no physiology is held to be scientific if it does not consider death as an essential element of life, the negation of life as being essentially contained in life itself, so that life is always thought of in relation to its necessary result, death, which is always contained in it in germ [5, с. 387–388].

З точки зору перекладацьких трансформацій відзначаємо в цьому реченні зміну граматичної структури, а саме протиставлення пасивної конструкції англомовного тексту безособовій, розширення лексичного складу задля розкриття значення Participial construction тощо.

Приклад функціонування «згорнутого інтертекстуального запозичення» із загальновідомого літературного твору відзначаємо в такому прикладі:

А відтак маємо добірну групу безсмертних «струльдбругів», про яких свого часу писав Джонатан Свіфт [1, с. 66].

Позатекстовим джерелом алузії виступає роман «Мандри Гуллівера», добре відомий українському читачеві. Проте задля правильної інтерпретації змісту наведеного речення необхідно знати, що струльдбруг – це безсмертна істота, що живе в Лаггнеллі, й, незважаючи на своє безсмертя, продовжує старіти. Зв'язок із джерелом забезпечує, головним чином, транслітерація (струльдбругів – struldbrug), а на те, що це запозичення, та ще й з іншожанрового тексту, вказує графічний маркер лапок.

Хоч більшість дослідників обстоюють принцип якомога точнішого відтворення цитати як уривка передтексту зі збереженням тієї предикації (опису певного стану речей), яка встановлена в тексті-джерелі, деякі з них припускають «трансформоване відтворення зразка» [6]. Адаптивний переклад цитат зазвичай є вмотивованим у тому сенсі, що автор відбирає саме ті фрагменти тексту, які найбільше відповідають його точці зору, випускаючи менш релевантні й трансформуючи синтаксичну структуру речення, аби воно відповідало правилам ужитку цільової мови. Проте зворотним боком практики адаптивного перекладу цитат постає хибна риторика, заснована на твердженнях, «вирваних із контексту» задля політичних, ідеологічних та інших цілей.

Так, у монографії В.П. Войтенка ми читаємо: «Трохи пізніше (1801) академік Г. Шторх написав: «Уважаю за аксіому, що число народжених і число померлих є в безперечнім співвідношенні з фізичним, політичним та моральним станом жителів країни» (цит. за М. Птухою, 1928)» [1, с. 6]. Академік А.К. Шторх (його справжнє ім'я – Генріх Фрідріх фон Шторх) був першим у царській Росії політ-економістом. Його праці із цензурних переконань не друкувалися російською, проте виходили німецькою, англійською та іншими мовами. Переосмислена цитата, вочевидь, належить лондонському виданню 1801 р. «The Picture of Petersburg», де вона подана в такому вигляді: “It is of still more importance to such as inquire into the matters to learn the mortality of each of several ages. Here we shall find a deviation from the ordinary rules of nature, which have their source [sic] either in the firmer organization, or to use a technical expression, in the stronger vitality, or in the way of life and manners” [4, с. 92].

Йдеться про смертність молодих та зрілих груп населення Росії, причому автор висловлює подив щодо того, як люди взагалі виживали за умов антисанітарії, повсюдного пияцтва й знущань. Російськомовні автори-наступники, природно, не бажали поширювати негативний образ своєї країни, що нібито спотворював національну ідею, й максимально «вихолостили» зміст цитати. В такому вигляді вона перекочувала в монографію В.П. Войтенка «Смертність і тривалість життя: аналіз та прогноз» (1990 р.).

Новітні зразки медичних монографій (серед них, наприклад, проаналізована нами монографія Н.І. Дзерович «Саркопенія та остеопороз у жінок старших вікових груп: механізми розвитку, діагностика, профілактика та лікування», 2016 р.) втілюють переважно репродуктивний підхід до перекладу, що В.В. Демецька визначає як «тип перекладу, який зорієнтовано на відтворення лінгвокультурного коду аудиторії відправника» [1, с. 5]. Відмова від прямої мови в оформленні цитат є усвідомленою тактикою авторів медичних студій: так фокус уваги читача зосереджений на основних аспектах дослідження, а числові показники в квадратних дужках не дисонують з текстовим полотном медичної монографії навіть візуально.

Popp and colleagues (57) reported in 15 outpatients measured thrice after repositioning a coefficient of variation for spine BMD measurements of 0.90% with a corresponding coefficient of variation of 1.12% for TBS [4].

Popp A. та співавт. проводили вимірювання тричі після зміни положення тіла у 15 амбулаторних хворих, в результаті коефіцієнт варіації для вимірювання МЩКТ склав 0,90%, для TBS – 1,12% [17] [2, с. 56].

Порушення графічної когезії тексту за рахунок іншомовних включень латиницею покликаний спростити читачеві завдання пошуку більш детальної інформації про результати дослідження за прізвиськом першого (основного) автора, що є характерною рисою перекладних медичних текстів.

Хоч ми й наголошували на переважно репродуктивному відтворенні інформації в текстах монографій, творча свобода перекладача обмежується головним чином адаптивним потенціалом тексту, тобто «потенційною здатністю певного тексту або дискурсу до адаптації в перекладі або обов'язковістю такої адаптації. Наявність / відсутність адаптивного потенціалу залежить від дистанції між мовами й культурами, що вступають у контакт, і від пріоритетності прагматичної функції під час перекладу» [1, с. 5].

Assessment of skeletal microstructure can be made by histomorphometric analysis of the transiliac crest bone biopsy. Although valuable and highly informative, the iliac crest bone biopsy is an invasive procedure [6].

Також оцінка мікроструктури кісткової тканини може проводитись шляхом гістоморфометричного аналізу при біопсії кісткової тканини гребня здухвинної кістки. Хоча зазначений метод діагностики є високоінформативним, маніпуляція проведення є інвазивною та «травматичною» процедурою [2, с. 54].

Як ми бачимо з наведеного прикладу, автор огляду відчуває необхідність в експлікації терміна «інвазивна процедура» та доповнює його синонімом «травматичною». Проте, усвідомлюючи суб'єктивність такого включення, вона оформлює доданий кваліфікатор лапками.

Голос автора передтексту, який неодмінно проникає в архітектоніку перекладеного твору, якщо цитата оформлена як пряма мова й відділяється лапками, створює враження діалогу, так поціновуваного представниками гуманітарних наук, проте відвертає увагу від статистичних викладок, доповнених цифрами. Інтерпретація статистичних даних має односпрямований характер, імітуючи монологічний розв'яз академічної комунікації на кшталт лекції або конференційної доповіді.

Although the severity of OA was significantly correlated with BMD ($r = 0.503$, $p < 0.001$), it did not correlate with TBS ($r = -0.067$, $p = 0.426$). These results suggest that OA and its severity have little effect on TBS but markedly influence the LS BMD measurement [3; 6].

Хоча було виявлено вірогідну кореляцію між тяжкістю остеоартриту та МЩКТ ($r = 0,503$; $p < 0,001$), зв'язку з показником TBS не було підтверджено ($r = -0,067$; $p = 0,426$). Дані результати показують, що наявність остеоартриту хребта та його тяжкість мають незначний вплив на показник TBS та вірогідний – на МЩКТ на рівні поперекового відділу хребта [35, 423] [2, с. 58].

Висновки. Виходячи з викладених вище літературних даних та власного аналізу, ми можемо сформулювати такі висновки:

– медичні монографії входять до системи жанрів академічного дискурсу й так само, як їхнє суперординативне джерело, не позначені структурно-композиційною або жанрово-стильовою гомогенністю в різних лінгвокультурних осередках;

– статус медичної монографії в міжкультурній царині окреслений комплексом історичних та економіко-соціальних чинників, що, у свою чергу, впливають на рецепцію текстів в оригінальній та цільовій культурах;

– присутність інтертекстуальних елементів є визначальною, перманентною характеристикою медичних монографій, проте їхні вияви, функції й, зрештою, поширеність закладені нормами академічної культури, галуззю дослідження, вагою прецедентних текстів та авангардністю (або конвенційністю) результатів дослідження;

– хоч інтертекстуальні елементи в медичних монографіях позірно вимагають репродуктивного відтворення, перекладач приймає рішення щодо оптимальності стратегій та прийомів, виходячи з адаптивного потенціалу цільового тексту, що, у свою чергу, визначається особливостями академічного середовища та очікуваннями цільової аудиторії. Однак вияви перекладацької свободи й самостійності перекладацьких рішень свідчать на користь гнучкості наукового світогляду, готовності національної медичної науки інтегрувати в загальносвітовий контекст.

Література:

1. Демецька В.В. Теорія адаптації в перекладі : автореф. дис. ... докт. філол. наук : спец. 10.02.16 «Перекладознавство» / В.В. Демецька ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2008. – 36 с.
2. Дубровская Т.В. Законодательные тексты как источник интертекстуальности в публичных речах судей / Т.В. Дубровская // Вестник ТГУ. – 2009. – № 3. – С. 171–178.
3. Котюрова М.П. Творческая индивидуальность и цитирование / М.П. Котюрова // Стереотипность и творчество в тексте. – Пермь, 2001. – С. 244–258.
4. Куликова Л.В. Коммуникативный стиль в межкультурной парадигме : [монография] / Л.В. Куликова. – Красноярск : Краснояр. гос. пед. ун-т им. В.П. Астафьева, 2006. – 392 с.
5. Михайлова Е.В. Интертекстуальность в научном дискурсе : дисс. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.19 «Теория языка» / Е.В. Михайлова. – Волгоград, 1999. – 205 с.
6. Новикова А.Г. Цитаты, цитации и аллюзии как маркеры категории интертекстуальности / А.Г. Новикова // УНИВЕРСАЙТ: информ. издание Самарского гос. ун-та. – 2003 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.universite.ru/material/works/filolog/cu-f-02.doc>.
7. Чернявская В.Е. Интерпретация научного текста : [учебное пособие] / В.Е. Чернявская. – 5-е изд. – М. : ЛИБРОКОМ, 2010. – 128 с.
8. Яхонтова Т.В. Жанри первинної наукової комунікації: сучасні тенденції розвитку / Т.В. Яхонтова // Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка. Серія «Філологічні науки». Мовознавство. – 2014. – № 2. – С. 135–140.
9. Berkenkotter C. Genre systems at work: DSM-IV and rhetorical recontextualization in psychotherapy paper work / C. Berkenkotter // Written Communication. – 2011. – № 8 (3). – P. 326–349.
10. Crombie A.C. Science, Art and Nature in Medieval and Modern Thought / A.C. Crombie. – A&C Black, 1996. – 516 p.
11. Lundahl L. On the choice of thesis format and on writing the “kappa” of a thesis of publications / L. Lundahl // Umeåuniversitet/Inst för Tillämpad Utbildningsvetenskap, 2010 [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://pedagogiskarbete.educ.umu.se/@api/deki/files/100/=Monografi_eller_sammanlaggning.pdf.
12. Swales J.M. Research Genres: Explorations and Applications / J.M. Swales. – New York : Cambridge University Press, 2004. – 314 p.

Ілюстративні джерела:

1. Войтенко В.П. Смертність і тривалість життя: аналіз та прогноз / В.П. Войтенко. – К. : Здоров'я, 1990. – 167 с.
2. Дзерович Н.І. Саркопенія та остеопороз у жінок старших вікових груп: механізми розвитку, діагностика, профілактика та лікування / Н.І. Дзерович. – К., 2016. – 352 с.
3. A retrospective case-control study assessing the role of trabecular bone score in postmenopausal caucasian women with osteopenia: analyzing the odds of vertebral fracture / [R. Winzenrieth, R. Dufour, L. Pothuau et al.] // Calcif. Tissue Int. – 2010. – Vol. 86. – P. 104–109.
4. Beneficial Effect of Zoledronate Compared to Placebo on Spine BMD and Microarchitecture (TBS) Parameters in Postmenopausal Women with Osteoporosis. A 3-Year Study / [A.W. Popp, H. Buffat, O. Lamy et al.] // Osteoporosis Int. – 2012. – Vol. 23, № 2. – P. 86–386.
5. Engels F. Dialectics of Nature (translated from the German by Clemens Dutt) / F. Engels. – L. : Lawrence & Wishart, 1954. – 523 с.
6. Trabecular bone score: a noninvasive analytical method based upon the DXA image / [B.C. Silva, W.D. Leslie, H. Resch et al.] // Journal of Bone and Mineral Research. – 2014. – Vol. 29, № 3. – P. 518–530.
7. von Storch H.F. The Picture of Petersburg / H.F. von Storch. – London : T.N. Longman & O. Rees, 1801. – 591 с.

Поворозник Р. В. Перевод интертекстуальных элементов в медицинских монографиях: основные принципы

Аннотация. Статья посвящена сопоставительному исследованию интегральных черт медицинской монографии в межкультурной жанрово-дискурсивной плоскости. Освещены особенности функционирования, роль и предназначение интертекстуальных элементов, раскрыты приемы и стратегии их перевода.

Ключевые слова: медицинская монография, уставные тексты, интертекстуальность, перевод, цитаты, ссылки, аллюзии.

Povoroznyuk R. Translating intratextual elements in medical monographs: guiding principles

Summary. The article is a contrastive analysis of integral features of medical monograph in the cross-cultural generic-discursive dimension. Functional peculiarities, roles and applications of intertextual elements are discussed, strategies and methods of their reproduction outlined.

Key words: medical monograph, charter texts, intertextuality, translation, quotations, citations, allusions.